

Time: 2:00 hrs.

Marks: 60

- Note:** 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Draw neat diagrams wherever necessary.

Q.1. Answer Any Two of the following. (15 Marks)

- Explain the Schultz theory of agricultural development.
- Elaborate the role of agriculture in a developed economy.
- Critically evaluate the Mellor's theory agricultural development.

Q.2. Answer Any Two of the following. (15 Marks)

- What is green revolution? Discuss the impacts of it.
- What are the main components of Green Revolution?
- What is the National Food Security Act? Explain the salient features of National Food Security Act.

Q.3. Answer Any Two of the following. (15 Marks)

- Illustrate the Economic Efficiency with the help of diagram.
- Discuss the effects of Government intervention on efficiency.
- Write a note on Commodity Market.

Q.4. Answer Any Two of the following. (15 Marks)

- Explain the National Agricultural Policy, 2000.
- Explain the trends in production of food-grains.
- Explain trends of agriculture Import and Export in India and its implications.

(मराठी रुपांतर)

वेळ: २: ०० तास

गुण: ६०

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. आवश्यक तेथे व्यवस्थित आकृती काढा.

प्र.१. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (१५ गुण)

- अ) शुल्तझचा कृषी विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
ब) विकसित अर्थव्यवस्थेतील कृषी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.
क) मेलोरच्या कृषी विकासाच्या सिद्धांताचे टिकात्मक मूल्यांकन करा.

प्र.२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (१५ गुण)

- अ) हरित क्रांती म्हणजे काय? त्याच्या परिणामांची चर्चा करा.
ब) हरित क्रांतीचे मुख्य घटक कोणते आहेत?
क) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा काय आहे? राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायद्याची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (१५ गुण)

- अ) आकृतीच्या साहाय्याने आर्थिक कार्यक्षमता स्पष्ट करा.
ब) कार्यक्षमतेवर सरकारी हस्तक्षेपाच्या परिणामांची चर्चा करा.
क) वस्तू बाजार (Commodity Market) वर टीप लिहा.

प्र.४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (१५ गुण)

- अ) राष्ट्रीय कृषी धोरण, २००० स्पष्ट करा.
ब) अन्नधान्य उत्पादनातील प्रवृत्ती स्पष्ट करा.
क) भारतातील कृषी आयात-निर्यातीचा कल/प्रवृत्ती आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.
